Περί των εννέα μακαρισμών (γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 12 Ιουλίου, 2016

(Ματθ. 5:3-12)

Α'. «Μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι, ότι αυτών εστιν η βασιλεία των ουρανών».

Η λέξις **μακάριος** χρησιμοποιείται συχνά στην Αγία Γραφή και σημαίνει τον αθάνατο, άφθαρτο και γενικά τον ευδαίμονα στην μέλλουσα ζωή.

Κατά τον θείο Χρυσόστομο «*πτωχοί τω πνεύματι*» λέγονται οι **ταπεινόφρονες και σεμνοί**. Είναι εκείνοι οι οποίοι για την αγάπη του Χριστού πούλησαν τα υπάρχοντά τους, σήκωσαν τον σταυρό τους και ακολούθησαν τον Χριστό· και μετά την κατόρθωση των αρετών, έχουν άκρα ταπείνωση και λογαριάζουν τον εαυτό τους κατώτερο από όλους τους άλλους.

«*Πτωχοί τω πνεύματι*» είναι αυτοί που νομίζουν τα του κόσμου μηδέν και ταπεινώνουν τον εαυτό τους. Μακάριος γενικά είναι κάθε άνθρωπος που ταπεινώνεται και είναι πτωχός από κακίες και πλούσιος σε αρετές.

Β'. «Μακάριοι οι πενθούντες, ότι αυτοί παρακληθήσονται».

Ο μακαρισμός αυτός διδάσκει, **πρώτον**, ότι είναι μακάριοι εκείνοι οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί που, **ενθυμούμενοι τα προηγούμενα αμαρτήματά τους, λυπούνται και συντρίβονται στην καρδιά, διότι παρόργισαν τον Θεό και τον πλησίον** , και εκζητούν τον Κύριο τον Θεό τους. Όσοι όμως κλαίνε για τον θάνατο συγγενών και φίλων ή επειδή τιμωρούνται γιά κακουργίες ή φυλακίζονται ή ζημιώνονται, δεν μετέχουν αυτού του μακαρισμού.

Δεύτερον· μακάριοι είναι όσοι εκζητούν τον Θεό με την κατάνυξη και τα δάκρυα που χύνουν για τα αμαρτήματα του πλησίον, παρακαλώντας τον Θεό να δώσει σε αυτούς μετάνοια, ώστε, αφού γνωρίσουν την αλήθεια, να επιστρέψουν, όπως είναι οι άπιστοι, οι αιρετικοί, αλλά και οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί που βρίσκονται σε θανάσιμα αμαρτήματα και επιμένουν σε αυτά.

Τρίτον, ο μακαρισμός αυτός εννοεί αυτούς που πάσχουν και **καταδιώκονται για το όνομα του Χριστού και της Εκκλησίας Του**.

Γ'. «Μακάριοι οι πραείς, ότι αυτοί κληρονομήσουσι την γην».

Ο μακαρισμός αυτός διδάσκει, **πρώτον**, την **αρετή της πραότητας**, μετριοφροσύνης και υπακοής, την οποία οφείλουμε στον Θεό, στην Εκκλησία του Χριστού και στους πνευματικούς μας πατέρες, μιμούμενοι τον πράο και ταπεινό στην καρδιά Κύριό μας Ιησού Χριστό. Η υποταγή και το σέβας μας προς τους Αρχιερείς, Ιερείς και μεγαλυτέρους μας αναφέρονται στον ίδιο τον Χριστό. Αν όμως είναι αιρετικοί, τότε θα πειθαρχούμε στον Θεό και μόνο.

Δεύτερον, ο μακαρισμός αυτός μας διδάσκει, ότι είναι **μακάριοι εκείνοι που δεν πειράζουν κανέναν άνθρωπο**, ούτε προσβάλλουν την τιμή του άλλου, ούτε υβρίζουν, κατακρίνουν και καταλαλούν, αλλά είναι πράοι και ταπεινοί και κατηγορούν τους εαυτούς τους.

Ακόμη πραείς είναι όσοι έχουν την **αυτομεμψία**, και όσοι δεν κρατούν καμία έχθρα σε εκείνους που τούς έσφαλαν, αλλά νικούν με το αγαθό το κακό.

Δ'. «Μακάριοι οι πεινώντες και διψώντες την δικαιοσύνην, ότι αυτοί χορτασθήσονται».

Ο μακαρισμός αυτός διδάσκει ότι όλοι οι άνθρωποι, και μάλιστα οι καθήμενοι στα δικαστήρια, πρέπει να διψούν, δηλαδή με ζήλο και θερμή μεγάλη επιθυμία να **θέλουν και να πράττουν την δικαιοσύνη, χωρίς να λαμβάνουν υπόψιν τους το συμφέρον τους**, τον ισχυρό της ημέρας, την φιλία, την συγγένεια εναντίον της συνείδησής τους, αλλά αντιπροσωπεύοντας τον Θεό να υπερασπίζονται τους αδύνατους, τις χήρες, τα ορφανά. Όλοι δε οι άνθρωποι πρέπει να διψούν την δικαιοσύνη και να μην επιθυμούν την ζημία του άλλου. Και τότε διψούν την δικαιοσύνη, όταν καθένας δεν πράττει σε άλλον ό,τι αυτός μισεί και δεν θέλει άλλος σε αυτόν να πράξει.

Ε'. «Μακάριοι οι ελεήμονες, ότι αυτοί ελεηθήσονται».

Ο μακαρισμός αυτός διδάσκει τα έργα της ελεημοσύνης, από τα οποία άλλα

αναφέρονται στο σώμα και άλλα στην ψυχή.

Το να τρέφει κάποιος αυτούς που πεινούν και να ντύνει τους γυμνούς και να βοηθά αυτούς που πάσχουν, αυτό πρέπει **να γίνεται με πολλή αγάπη και συμπάθεια και όχι προς επίδειξη**. Ακόμη **να γίνεται από τους δικούς μας κόπους και όχι από αδικίες**. Η ελεημοσύνη δε, έχει μεγαλύτερη αξία στον Θεό όταν γίνεται σε πρόσωπα που ήταν πρώτα εύπορα και τώρα περιήλθαν σε πτωχεία και δυσκολεύονται να επαιτούν, παρά σε πρόσωπα που περιφέρονται παντού έχοντας ως εμπόριο την επαιτεία.

Αυτού του μακαρισμού αξιώνονται και όσοι έχουν ελεήμονα, συμπαθή και φιλόπτωχη καρδιά, για λόγους όμως πτωχείας δεν μπορούν να βοηθήσουν τους πτωχούς.

ΣΤ'. «Μακάριοι οι καθαροί τη καρδία, ότι αυτοί τον Θεόν όψονται».

Ο μακαρισμός αυτός μας διδάσκει ότι όποιος θέλει να δει τον Θεό, πρέπει να είναι καθαρός κατά την καρδιά, **πρώτον** από τα **σαρκικά αμαρτήματα**, η αποχή των οποίων προξενεί την σωφροσύνη· **δεύτερον** από τους **ακάθαρτους λογισμούς**, επειδή πολλές φορές ο άνθρωπος πορνεύει και φονεύει και κλέβει και αμαρτάνει με την συγκατάθεση της ψυχής του· και **τρίτον** να φυλάγεται ο άνθρωπος **καθαρός από τα αμαρτήματα**. Διότι ο Θεός με τούς καθαρούς και ταπεινούς συγκοινωνεί.

Ζ'. «Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται».

Ο Χριστός ονομάστηκε **ειρήνη** (Εφεσ. 2:14), διότι είναι ο μόνος Ειρηνοποιός, που συμφιλίωσε τον άνθρωπο με τον Θεό. Όσοι, λοιπόν, τον Χριστό μιμούμενοι, **προσπαθούν να συμφιλιώνουν τους διαμαχομένους αδελφούς τους** και να αποσοβούν από ανάμεσά τους τον σκανδαλοποιό διάβολο, αυτοί θα ονομαστούν υιοί Θεού.

Η'. «Μακάριοι οι δεδιωγμένοι ένεκεν δικαιοσύνης, ότι αυτών εστιν η βασιλεία των ουρανών».

Ο μακαρισμός αυτός διδάσκει ότι πρέπει να αγαπούμε την δικαιοσύνη. Η κατόρθωση όλων των αρετών καλείται δικαιοσύνη. **Το σύνολο των αρετών καλείται δικαιοσύνη**. Δικαιοσύνη δε και αυτοδικαιοσύνη είναι το Ευαγγέλιο του Χριστού.

Καθε καταδιωκόμενος υπέρ μιας των εντολών του Χριστού ή διότι λέει την αλήθεια ή διότι υπερασπίζεται τους καταπιεζομένους, αυτός θα εισέλθει στην βασιλεία των ουρανών. Τέτοιοι υπήρξαν οι Μάρτυρες, οι Ομολογητές, οι διδάσκαλοι της Εκκλησίας, οι κήρυκες του Ευαγγελίου.

Θ'. «Μακάριοί εστε όταν ονειδίσωσιν υμάς και διώξωσι και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ' υμών ψευδόμενοι ένεκεν εμού».

Ο μακαρισμός αυτός μας διδάσκει ότι **για την αγάπη του Θεού πρέπει να υπομείνουμε ονειδισμούς, διωγμούς, συκοφαντίες** και ότι πρέπει τότε να χαιρόμαστε, επειδή ο μισθός μας θα είναι πολύς στον ουρανό.

Του μακαρισμού αυτού αξιώθηκαν οι θείοι Απόστολοι, οι άγιοι Μάρτυρες και Ομολογητές και όσοι για την Ορθόδοξη πίστη έπαθαν και πάσχουν.

(Από το περιοδικό «Όσιος Φιλόθεος της Πάρου» 2, Εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη, σελ. 27.)

(Πηγή ηλ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org)